

Friesland kan wel wat molenaars gebruiken

RENÉ VAN BAAL

WORKUM Zo'n 35 tot 40 vrijwilligers zijn momenteel in opleiding tot molenaar op een van de 130 molens in Friesland. „Dat mogen er wel wat meer worden”, vindt leermeester Frank van Onna.

De Workumer heeft op de Nijlânnermole in zijn woonplaats momenteel twee leerlingen: Klaas Elzinga (64) en Wybe Bouma (34). De laatste is een jonkie tussen de vrijwilligers – veelal op leeftijd – die hun hart verpand hebben aan de historische, vaak eeuwenoude molens in de provincie.

De Nijlânnermole is een van de veertien molens in Friesland die in samenwerking met het Gild Fryske Mounders zijn aangewezen als opleidingsplek. De watermolen bemaaft een gebied van 450 hectare en heeft bij een ideale windkracht 4 tot 5 een capaciteit van 30 kubieke meter per minuut.

Deze zonnige zaterdag is wat betreft opleiding niet echt ideaal, er staat zo weinig wind dat Elzinga en Bouma de as loskoppelen van de vijzel waarna de wieken verder onge-

Op de 9 molens draait geen vrouw mee maar dat zou fysiek best kunnen

remd kunnen draaien. De drie mannen drinken hun koffie in afwachting van mogelijke bezoekers die zich oriënteren op de opleiding tot vrijwillig molenaar.

Er is als gevolg van de vergrijzing dringend behoefte aan nieuwe instroom, zegt Van Onna. „We moeten het toch hebben van de ouderen. Jongeren zijn niet altijd geïnteresseerd, we hebben veel concurrentie van sport en internet. Hoewel, een enkele keer komt het voor dat een achttienjarige instroomt.”

De Workumer molen wordt draaiende gehouden door zo'n tien vrijwilligers die na een opleiding van anderhalf tot drie jaar – het tempo bepalen ze zelf – en een examen zelfstandig aan de slag mogen. Het is een mannenwereld, op de negen windmolens in de Súdwesthoek draait geen enkele vrouw mee, ter-

wijl dat fysiek best zou kunnen.

Het zwaarste onderdeel van het werk is het zogeheten kruien – de kop van de molen in de wind draaien. „Mar dat dochst op syn heechst tsien minuten deis, en dan ek nochris mei twa man”, aldus Elzinga. Hij is voor het derde jaar in opleiding. „Ik ha aanst tiid oer, ik fyn de technyk fan de mûne moai. Dy stamt út de sechtjinde iuw en stiet noch altyd.”

Voor Bouma is het de tweede molen, eerder zat hij op De Onderne- ming in Witmarsum. Na de afron- ding van zijn studie had hij tijd over. Ook hij is gecharmeerd van de „âlde, simpele, mar o sa doeltreffende technyk’ van de watermolen. „Dit moatte wy ûnderhâlde, it soe skande wêze at de mûnen út it lânskip ferdwine soenen.”

Deze zaterdag kan er amper ge- maald worden. De Nijlânnermole laat zich van zijn beste kant zien in de winter met veel wind en water. De grote stroom bezoekers tot uit het verre buitenland komt echter in het zomerse toeristenseizoen. „Dy minsken fine it prachtich, sy wurdearje dit stikje oer-Hollânske technyk”, aldus Elzinga.

Leermeester Frank van Onna (links) en Wybe Bouma kijken toe hoe Klaas Elzinga het zeil op het gevlucht van de Nijlânnermolen oplegt. FOTO NIELS DE VRIES